

Antun Peitl

1940. – 2014.

Dana 3. srpnja 2014. godine u 74. godini napustio nas je Antun Peitl, dr. med., neuropsihijatar. Planirao se srčani operativni zahvat, ali upalom zahvaćen srčani mišić i otprije jedini funkcionalni bubreg, uz razastrti učinak šećerne bolesti i gihta, nisu tako nešto odmah dopuštali; ekstrakorporalna cirkulacija i umjetni bubreg nisu bili dostatni da prate svježinu mentalizacije.

Međimurje i hrvatski sjevernojadranski prostor odavno su bili u jednoj tihoj, neupadnoj, pak i sudbinskoj vezi. Znano je da je između dvaju svjetskih ratova Međimurje bilo pod mađarskom upravom, a Rijeka i Istra pod talijanskom upravom. Odmah iza okončanja Drugog svjetskog rata u ovaj naš primorski kraj počeli su pritjecati i ljudi iz Međimurja. Tako je već pri kraju 40-ih godina prošlog stoljeća u Rijeku iz Čakovca pristigla i obitelj Peitl: roditelji s troje djece – dvije kćeri i sinom. Antun je te 1950. godine imao deset godina, dovoljno za prepričavanja dogodovština vezanih uz hirovitu, poplavama sklonu Muru, ali i za brza upijanja novih morskih sadržaja. Za svoje

bližnje još je uvijek Tonček, a za novu riječku škvadru Toni. Tonček se lako snalazi na Rječini, a Toni na riječkim Pećinama, Costabelli ili na Preluku. Maštovit i darovit, Antun ubrzo s lakoćom, u dostupnoj realnosti, spaja i realizira literarna iskustva družbe Pere Kvržice i posade Sinjega galeba. Svi ga vole jer je i šaljiv, a uz to i jako zainteresiran za elektrotehniku, napose radiofoniju; igra se u prirodi, ali s oduševljenjem odlazi i u riječki Radioamaterski klub. S lakoćom komunicira s riječkim fakinima iz Starog grada ili s Mlake, ali i s ljudima iz Patagonije, Kalifornije ili Bavarske. Oduševljen je francuskim jezikom, tada jezikom općesvjetske komunikacije, premda se već dobro služi i talijanskim i njemačkim pak i češkim, nerijetko s ponosom govoreći kako su njegovi davni preci došli u Hrvatsku iz njemačkog dijela Češke, te da je stoga – Peitl (njemački napisana češka riječ koja znači – čvor). Tijekom gimnazije ga zanima i medicina – posebno onaj njezin dio koji istražuje pogubna ponašanja koja rezultiraju razaranja mozga, poput alkohola ili sifilisa, od ranije znanog kao *francuska bolest* ili u našem užem riječkom području kao *škrljevska bolest*. Na samoj maturi je skoro pa neodlučan: krenuti u Zagreb na elektrotehniku ili ostati u Rijeci i upisati tek uhodavajući studij medicine. Odlučuje se ipak za medicinu koju bez većih poteškoća na vrijeme završava. Nakon obavljenog obaveznog liječničkog staža nekoliko godina volontira u službi za hitna stanja pri riječkoj bolnici Braće dr. Sobol. Obožava hitnost, brza rješenja i umješna korištenja dostupnih tehničkih pomagala; vješt je u „malim kirurškim intervencijama“, ali i opčaran EEG-om. Ubrzo se nahodi na riječkoj Neuropsihijatriji, upija erudiciju jednog prof. Sušića, praktičnost jednog prof. Jelušića i organizaciju jednog prof. Čuka. Bez krzmanja odlazi na edukaciju iz EEG dijagnostike u francuski Lion, tada svjetski priznato središte za EEG. Potom se na, od Neurologije odvojenoj Psihijatriji, okreće obradama i liječenjima organski uvjetovanih psihičkih poremećaja – od epilepsije do demencije. Tijekom obrambenog Domovinskog rata obnaša i funkciju zamjenika

Klinike unatoč teškom obiteljskom stanju, brinući o dvojici sinova nakon smrti supruge koja je godinama bila vezana uz kolica. Mnogo godina kasnije pokušava s drugom suprugom, liječnicom, kasnije psihijatricom (uz dvije sitne kćerke) usporedno objavljivati i radove iz svoje bogate kliničke prakse; uzmanjkao mu je svega jedan rad do stjecanja titule primarijusa, tj. titule *prvoga među drugima*. Unatoč činjenici da je pred osam godina otišao u mirovinu „samo kao neuropsihijatar, dr. med.“, kako je doista bio *prvi među drugima* najbolje je izrekao na pokopu (riječka Kozala, 5. srpnja 2014.) jedan od njegovih mlađih kolega. Stoga mi je u cijelosti podastrijeti izgovoreni tekst.

■ ■ ■

Iznad svega, dr. Antun Peitl bio je čovjek, erudit, polihistor, humanist, liječnik, neuropsihijatar. Bio je skroman i dobar čovjek, voljen i omiljen među svim pacijentima i kolegama, miran i tih, uvijek spreman pomoći i uputiti toplu ljudsku riječ, podučiti, a ne uniziti, nasmijati, a ne povrijediti. Odlaskom izuzetnih ljudi javlja se strah od zaborava. Stoga nas je dr. Peitl svojom snagom (unatoč osjetno narušenom zdravlju), svojom dobrotom (unatoč relativizaciji tog aspekta ljudskog postojanja), svojom ljubavlju (usprkos galopirajućoj mržnji), svojom ljudskošću (unatoč posustajanju na općem ljudskom planu u korist beskrupuloznosti i bešćutnosti), šaljivošću (unatoč svekolikom pesimizmu), svojim golemim znanjem i stručnošću enciklopedijske razine (usprkos površnosti i šarlatanstvu), pripadnošću rodu, zavičaju i vjeri koja oplemenjuje (unatoč anacionalnom, apatridnom i ireligijskom) kao i mnogim drugim stvarima zadužio za života.

Dragi doktore, hvala Ti.

Dragi doktore, neka Ti je laka ova riječka gruda koju si neizmerno volio.

Počivao u miru Božjem.

izv. prof. dr. sc. Eduard Pavlović, psihijatar

Rijeka, 8. srpnja 2014.